

Dosarul nr. 2ra-334/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul Cantemir (jud. S. Caitaz)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, I. Dănăilă, T. Berdilă)

ÎNCHEIERE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ana Ajder și Tudor Ajder

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Anei Ajder și Tudor Ajder împotriva lui Afanasi Ciota cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost admise apelurile declarate de Afanasi Ciota și de avocatul Mariana Turculeț în interesele lui Afanasi Ciota, casată integral hotărârea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Cahul sediul Cantemir și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 25 iulie 2018, Ana Ajder și Tudor Ajder au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Afanasi Ciota, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Cahul cu privire la decăderea din drepturile părintești și stabilirea domiciliului copilului minor.

În motivarea acțiunii au invocat că la 7 iulie 2015, în legătură cu înrăutățirea stării sănătății fiicei lor Tatiana Ajder, care XXXXX, a fost efectuată de urgență XXXXX.

În scurt timp după XXXXX, la XXXXX, Tatiana Ajder a decedat.

Au comunicat că nepotul lor XXXXX.

Au menționat că după o perioadă îndelungată de aflare în staționar, până la momentul actual nepotul se află la evidența medicului de familie și urmează un șir de indicații medicale și recomandări, fiind îngrijit de la naștere și până la moment exclusiv de dâșii.

Au învederat că imediat după nașterea copilului, Afanasi Ciota, care este tatăl copilului a intervenit cu propunerea de a da copilul la orfelinat pentru că este un

copil cu prea multe probleme de sănătate și nu se știe dacă va supraviețui, fapt pentru care l-a abandonat chiar în instituția medico-sanitară unde copilul se afla internat.

Au remarcat că pârâtul nu a participat în niciun mod la creșterea și îngrijirea copilului, de la naștere până în prezent l-a văzut de trei ori, iar la momentul nașterii copilului, acesta nu a manifestat niciun interes, nu s-a interesat de starea de sănătate a copilului, nu a contribuit la tratamentele necesare copilului nici financiar și nici prin altă formă de întreținere.

Au relatat că la 12 august 2015, de către Primăria sat. Alexandru Ioan Cuza r-nul Cahul a fost emis actul de naștere cu nr. 22 pe numele lui XXXXX, iar la 25 septembrie 2015, prin dispoziția nr. 49 a Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din cadrul Consiliului or. Cahul, XXXXX a fost plasat în tutela bunicii sale, Ana Ajder.

Ulterior, Afanasi Ciota s-a adresat în instanța de judecată (Judecătoria Cahul) cu o cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Stare Civilă Cahul, intervenienți accesorii Ana Ajder și Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei a Consiliului or. Cahul cu privire la constatarea paternității.

Așadar, prin hotărârea din 17 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul sediul central, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Cahul, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Afanasi Ciota și constatăată paternitatea lui Afanasi Ciota față de copilul XXXXX.

Având în vedere prevederile art. 67 lit. a), 68 alin. (1) și (2) Codul familiei, art. 31 alin. (3) Cod civil și art. 3 alin. (1) din Convenția internațională nr. 1989 din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, au evidențiat că pârâtul și-a neglijat obligațiile părintești de întreținere a copilului, nu a contribuit în niciun fel la îngrijirea acestuia, a lipsit din viața copilului din momentul nașterii, l-a abandonat în momentul cel mai greu, fără să se intereseze ulterior de soarta acestuia.

Au remarcat că Afanasi Ciota nu a mers niciodată la medic cu copilul sau la careva proceduri, nu știe nimic despre progresele, problemele și necesitățile speciale ale acestuia.

Până în prezent, copilul necesită îngrijire specială, deoarece XXXXX, din care considerent, conform indicațiilor medicului, XXXXX.

Problemele copilului nu sunt cunoscute pârâtului care s-a eschivat în totalitate de la executarea obligațiilor de creștere și întreținere a nepotului lor.

Din aceste considerente, luând în considerație normele materiale aplicabile, vârsta copilului, starea sănătății, necesitatea prelungiri îngrijirii speciale, starea materială a bunelor în contradictoriu cu starea materială a lui Afanasi Ciota, posibilitățile reale a lor în contradictoriu cu posibilitățile formale a lui Afanasi Ciota pentru creșterea și dezvoltarea copilului, cronologia evenimentelor și inacțiunile pârâtului de la nașterea copilului până la momentul actual în partea contribuirii materiale, îngrijirii și dezvoltării minorului, necesitatea neîntreruperii dinamicii dezvoltării intelectuale, armonioase și psihice a lui XXXXX au considerat că pârâtul urmează a fi decăzut din drepturile părintești, cu stabilirea domiciliului minorului cu bunicii acestuia.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 31 alin. (3) Cod civil, art. 3 alin. (1) din Convenția internațională nr. 1989 din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, art. 53, 62, 67 Codul familiei, art. 62 alin. (1), 166-167 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, decăderea din drepturile părintești a lui Afanasi Ciota (tata) față de copilul XXXXX, stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX cu dâșii în sat. XXXXX r-nul XXXXX.

Prin încheierea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Cahul sediul Cantemir, a fost admis renunțul Anei Ajder și Tudor Ajder la acțiunea privind decăderea lui Afanasi Ciota din drepturile părintești în privința copilului minor XXXXX.

A fost încetat procesul la cererea de chemare în judecată a Anei Ajder și Tudor Ajder împotriva lui Afanasi Ciota cu privire la decăderea din drepturile părintești a lui Afanasi Ciota în privința copilului minor XXXXX.

Prin hotărârea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Cahul sediul Cantemir, a fost admisă acțiunea.

A fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX la domiciliul bunicilor Ana Ajder și Tudor Ajder, locuitori ai sat. XXXXX r-nul XXXXX.

A fost încasată de la Afanasi Ciota în beneficiul statului suma de 100 de lei cu titlu de taxă de stat.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a evidențiat că este în interesul superior al minorului XXXXX ca domiciliul lui să fie stabilit la reclamantii Ana Ajder și Tudor Ajder, bunicii materni ai copilului, nefiind justificată transmiterea copilului tatălui său.

A menționat prima instanță că probele administrate în cauză atestă, însă, că pârâtul nu s-a implicat suficient emoțional, afectiv și material în procesul de creștere și îngrijire a copilului său XXXXX și că anume reclamantii, bunei materni ai copilului, au fost cei care s-au preocupat de la nașterea copilului și până în prezent de îngrijirea, creșterea, întreținerea și educarea copilului, iar contribuția pârâtului în toate aspectele vieții copilului fiind minoră.

Totodată, prima instanță a constatat că copilul practic nu a comunicat cu tatăl său, însăși pârâtul a declarat că l-a văzut pe fiul său în toți acești ani de vreo 7 ori și respectiv, copilul nu este atașat de pârât.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de Afanasi Ciota și de avocatul Mariana Turculeț în interesele lui Afanasi Ciota, casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, apreciind probele prezentate de Ana Ajder și Tudor Ajder în susținerea cerinței de stabilire a domiciliului copilului minor cu ei în calitate lor de bunici, în coraport cu dispozițiile art. 31 alin. (3) Cod civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), instanța de apel a considerat că reclamantii nu au probat existența unor circumstanțe excepționale pentru ca instanța de judecată, având în vedere interesul suprem al minorului, să stabilească domiciliul copilului XXXXX cu bunicii Ana Ajder și Tudor Ajder, în condițiile în care acest copil are pe tatăl Afanasi Ciota.

La 10 ianuarie 2020, Ana Ajder și Tudor Ajder, reprezentați de avocatul Anatolie Dmitric au declarat recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a examinat toate circumstanțele cauzei, apreciind probele și legea materială și procesuală eronat în interesul unei părți și nu în interesul superior al copilului, fapt ce duce la încălcarea drepturilor copilului minor.

Au considerat eronat modul în care instanța de apel a interpretat art. 40 alin. (3) Cod civil, or caracterul excepțional al circumstanțelor necesare în care instanța de judecată poate stabili domiciliul copilului la bunici trebuie interpretat însăși prin asigurarea principiului interesului superior al copilului, care se regăsește în art. 3 din Convenția Națiunilor Unite din 1989 cu privire la drepturile copilului, ceea ce determină necesitatea aprecierii fiecărui caz în particular și în mod obiectiv circumstanțele de fapt în coraport cu personalitatea copilului, din care derivă interesul suprem al acestuia.

Au subliniat recurenții că au probat circumstanțele excepționale pentru ca instanța de judecată, având în vedere interesul suprem al minorului, să stabilească domiciliul copilului XXXXX cu bunicii, chiar și în condițiile în care copilul are un tată biologic - Afanasi Ciota.

La caz, intima convingere a instanței de apel trebuie limitată de circumstanțele obiective, adică de starea de sănătate a copilului, problemele de sănătate și tratamentele medicale urmate, îngrijirea specială, care a fost în totalitate asigurată de bunici, precum și problemele pe care le are în continuare copilul necesită a fi apreciate de instanță prin prisma concluziilor date de medici, concluzia scrisă din 19 iulie 2018 a psihologului din cadrul Centrului psiho-social or. Vulcănești, care a indicat că o separare clară de familie va duce la consecințe psihologice grave, așadar, circumstanțele excepționale fiind evidente.

Au specificat că caracteristica pozitivă de la locul de muncă al intimatului, nu are nicio pondere la cazul dat, atât timp cât acesta nu a contribuit la creșterea copilului său.

Însăși intimatul Afanasi Ciota a recunoscut atât în prima instanță, cât și în instanța de apel că nu are un loc de muncă stabil, activează doar la lucrări de ocazie, iar veniturile acestuia depind de faptul dacă are sau nu are de muncă în perioada respectivă.

Conform actului de examinare a condițiilor locative efectuat la domiciliul intimatului, ultimul locuiește într-o casă la sol în or. XXXXX pe adresa str. XXXXX, pe care o închiriază și care constă din 2 odăi, conectată la rețeaua de gaze, aprovizionată cu energie termică, energie electrică, apă, starea igienică a spațiului locativ este satisfăcătoare, cameră pentru copil necesită reparație și nu este asigurată cu mobilier și lucruri necesare copilului.

Au mai notat că instanța de apel a ignorat inclusiv și recomandarea cu insistență a medicului psiholog care a menționat că pentru a menține sănătatea fizică

și psihică a lui XXXXX, copilul trebuie lăsat în familia în care se află, adică în familia Ajder.

Prin urmare, anume cumulul de probe prezentat, dar ignorat în mare parte de instanța de apel, demonstrează necesitatea aplicării la caz a excepției prevăzute de art. 31 alin. (3) Cod civil, prin care instanța de judecată este în drept să stabilească domiciliul copilului cu bunicii pe linie maternă.

La 17 ianuarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Ana Ajder și Tudor Ajder au depus supliment la cererea de recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care, la fel, au solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 6 mai 2020, prin intermediul poștei electronice, Ana Ajder și Tudor Ajder au mai depus supliment la cererea de recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care, la fel, au solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 27 ianuarie 2020, în adresa intimaților Afanasi Ciota și DASPF Cahul a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ana Ajder și Tudor Ajder, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 32 vol. II), fiind recepționată de către intimați la data de 30 ianuarie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 33, 34 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 10 ianuarie 2020 împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ana Ajder și Tudor Ajder, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ana Ajder și Tudor Ajder, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

De altfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, criticile aduse împotriva deciziei 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Cahul în suplimentul la cererea de recurs depus de către Ana Ajder și Tudor Ajder, prin intermediul poștei electronice, la 6 mai 2020, nu pot fi avute în vedere, întrucât acestea au fost formulate mult după termenul legal de motivare a recursului.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ana Ajder și Tudor Ajder urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ana Ajder și Tudor Ajder.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu